

НОРМАТИВНА СОБІВАРТІСТЬ УТРИМАННЯ КОНЕЙ

Рецензенти: доктор с.-г. наук Савран В.П., канд. ек. наук Марченко В.А.

О.Л. Кукла*

Інститут тваринництва УААН

У статті наведені результати досліджень з нормативної собівартості утримання коней верхових порід. Запобігання витратам можливо лише завдяки системі обліку витрат за нормативами. Визначена структура нормативної собівартості, вартість утримання 1 середньорічної голови коней (6668 грн на рік), та собівартість лошади при народженні (10082 грн) при діловому виході лошади 74 голови на 100 конематок. Зниження витрат на корми, загальновиробничі витрати та оплату праці сприяє зниженню собівартості утримання коней.

Ключові слова: **коні, нормативна собівартість, середньорічне поголів'я, конематка.**

Конярство є вельми специфічною галуззю сільського господарства. Головною відмінністю від інших галузей в першу чергу є тривалий виробничий цикл, який може становити 3-4 роки.

Поняття собівартості продукції відрізняється від поняття витрат виробництва. Тут враховуються тільки прямі грошові витрати підприємства, безпосередньо пов'язані з виробництвом і реалізацією продукції.

Собівартість сільськогосподарської продукції - це виражені в грошовій формі поточні витрати підприємства на виробництво і реалізацію продукції [1].

У ході виробничо-господарської діяльності за рахунок виручки від реалізації продукції всі понесені витрати повинні відшкодовуватися і тим самим забезпечувати безперервність виробничого циклу.

У ході господарської діяльності підприємства можуть виникати невинуватені витрати. Запобігати цим витратам можливо лише завдяки системі обліку витрат за нормативами (standard costs).

Термін "standard costs" був запроваджений вченими Г.Емерсоном і Ч.Гарррісоном в 1911 році. На основі встановлених стандартів можна наперед визначити суму очікуваних витрат на виробництво й реалізацію виробів, обчислити собівартість одиниці виробу для визначення цін, а також скласти звіт про очікувані доходи майбутнього року. При цій системі інформація про наявні відхилення використовується керівництвом для ухвалення ним оперативних управлінських рішень [2].

Одним із критеріїв ефективного ведення конярства є обґрунтоване зниження собівартості утримання, годівлі та випробування племінних коней верхових порід. Тому калькуляція нормативної собівартості вирощування коней у конярстві дуже важлива й необхідна.

Виробництво продукції конярства високої якості при обґрунтованих витратах (при цьому дотримують всіх технологічних моментів) дасть змогу

* Науковий керівник – доктор економічних наук, професор В.Г. Рижков.

збільшити кількість чистого прибутку підприємства, а отже, і рентабельність галузі.

Матеріали та методи досліджень. Дослідження виконували з використанням монографічного, статистичного, порівняльного, розрахунково-конструктивного методів.

Результати досліджень. Дослідження виконували на прикладі моделі кінного заводу з загальним поголів'ям коней 320 голів верхових порід, 5 голів жеребців і 100 конематок. Приплід лошат на 100 конематок становить 74 голови. Годівля коней розрахована на середньодобовий приріст 500 грамів. Витрати кормів на 1 середньорічну голову становлять 38,2 ц корм. од. Собівартість 1 ц корм. од. – 76 грн. Оплата праці 1000 - 1200 грн. на місяць. Інші витрати розраховували відповідно до методики з планування, обліку та калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) у сільському господарстві [3].

Нормативна собівартість утримання коней

Показники	Всього	Структура, %	Жеребці	Конематки	Молодняк
Поголів'я	320	-	5	100	215
Затрати всього грн.	2133831	100	44539	732629	1356663
у т. ч. оплата праці	718800	33,7	18202	224748	475850
нарахування на оплату праці	77630	3,6	1966	24273	51391
Корми	928000	43,5	16693	357160	554147
засоби захисту тварин	6858	0,3	90	1800	4968
пальне та мастила	29760	1,4	456	9300	20004
Електроенергія	4256	0,2	66	1330	2860
Амортизація	89250	4,3	1250	25000	63000
поточний ремонт	35700	1,7	500	10000	25200
роботи та послуги	86400	4	1350	27000	58050
Вода	8686	0,4	192	4380	4114
Підстилка	4731	0,2	134	2688	1909
Загальновиробничі	143760	6,7	3640	44950	95170
Собівартість 1 голови грн.	6668	-	8908	7326	6310
Собівартість 1 кормо-дня, грн.	18,27	-	24,4	20,1	17,3
Одержано лошат на 100 конематок, голів	74				
Собівартість 1 лошади, грн.	10 082				

У таблиці відображена структура нормативної собівартості утримання коней верхових порід. Встановлено, що у загальних витратах по калькуляційних статтях найбільшу частку в структурі собівартості займає стаття "Корми" (43,5 %).

До статті «Корми» включають витрати на корми власного виробництва і куплені, у тому числі витрати на внутрішньогосподарчі перевезення їх із поля на кормовий склад.

На другому місці в структурі собівартості повинна займати оплата праці (33,7 %). Річний фонд оплати праці становить 71 8800 гривні. Наступна за

величиною в представленій структурі - стаття «Загальновиробничі витрати». Її частка становить 6,7 % або 143760 гривень.

До загально виробничих витрат відносять витрати на оплату праці працівників апарату управління в конярських підрозділах; витрати на утримання і ремонт основних засобів загально галузевого призначення; витрати на заходи щодо охорони праці і техніки безпеки; витрати на транспортне обслуговування робіт (доставка працівників до місця безпосередньої роботи); інші витрати, пов'язані з організацією і управлінням виробництвом у відповідній галузі конярства.

До загальногосподарських витрат відносять витрати, пов'язані з управлінням і організацією виробництва в цілому по господарству. Тобто витрати на відрядження і службові роз'їзди; конторські, друкарські, поштово-телеграфні витрати та інші.

У статтю «Амортизація», частка якої в структурі нормативної собівартості становить 4,3 % включені витрати, пов'язані з амортизацією основних засобів, використовуваних безпосередньо в конярстві. Загальний амортизаційний фонд становить 89 250 гривень.

У статтю «Роботи та послуги» входять послуги сторонніх організацій (автоперевезення і т. д.) Частка становить 4 % (86 400 гривень).

До статті «Поточний ремонт» віднесені витрати, пов'язані з ремонтом приміщень, де знаходяться коні, кінської зброї і т. д. Частка її у структурі нормативної собівартості становить 1,7 % (35700 гривень)/

У статті «Пально-мастильні матеріали» показана собівартість використовуваних пально-мастильних матеріалів. Частка їх у структурі собівартості складає 1,4% (29 760 гривень).

До статті «Засоби захисту тварин» віднесені витрати пов'язані з ветеринарним обслуговуванням коней (щеплення від пневмонії і т. д.). Частка їх у структурі нормативної собівартості повинна бути не менше 0,3 % або 6858 гривень.

У таблиці зазначені статті «Електроенергія» (0,2 %) і «Вода» (0,4 %). Віднесені на ці статті витрати на послуги з електро- та водопостачання як допоміжним виробництвом визначене з включенням вартості відповідно електричної енергії, та води, що надходять зі сторони.

До статті «Підстилка» відносять вартість соломи на підстилку (4 731 гривні) або 0,2 %.

Як підсумок, нормативна собівартість утримання 1 середньорічної голови коней верхової породи повинна становити 6 668 гривень, відповідно вартість 1 кормо-дня - 18,27 грн. Вартість утримання 1 середньорічної голови жеребців становить 8 908 гривень, 1 середньорічної голови конематки - 7326 гривень і 1 середньорічної голови молодняку - 6310 гривень. Вартість 1 кормо-дня становить (грн): для жеребців – 24,4; для конематок – 20,1; для молодняку – 17,3.

При діловому виході лошат 74 голови на 100 конематок, вартість 1 лошати при народженні становить 10 082 гривні.

Висновки:

1. Нормативна собівартість утримання 1 середньорічної голови верхових порід коней становить 6 668 гривень на рік.
2. Собівартість лошади при народженні становить 10082 гривні.
3. Головними чинниками зниження собівартості в галузі конярства в першу чергу є зниження витрат на корми, на загально-виробничі витрати, а також науково – обґрунтована організація праці.

Бібліографічний список

1. Казаков М.П. Справочник экономиста. Организация финансов и кредита в совхозах /Казаков М. П., Тарасов Н. С., Махолин Б. А. - Москва: Россельхозиздат, 1982.- С. 29.
2. Колимбет Д.В. Совершенствование учетного обеспечения управления татаратами в коннозаводстве: дисс. на соискание учен. степени канд. эконом. наук /Колимбет Д.В. -Воронеж, 2001.- 42 с.
3. Методичні рекомендації з планування, обліку та калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) у сільському господарстві. Затверджено наказом Міністерства аграрної політики України від 18.05.2001 р. №132. Газета "Все про бухгалтерський облік". - №77 (623).

НОРМАТИВНАЯ СЕБЕСТОИМОСТЬ СОДЕРЖАНИЯ ЛОШАДЕЙ.

О.Л. Кукла, Институт животноводства УААН.

В статье приведены результаты исследований по нормативной себестоимости содержания коней верховых пород. Избежать затрат возможно лишь благодаря системе учета затрат по нормативам. Определена структура нормативной себестоимости, стоимость содержания 1 среднегодовой головы коней (6668 грн на год), и себестоимость жеребенка при рождении (10082 грн) при деловом выходе жеребят 74 головы на 100 кономаток. Снижение расходов на корма, общепроизводственных расходов и оплату труда способствует снижению себестоимости содержания лошадей.

Ключевые слова: кони, нормативная себестоимость, среднегодовое поголовье, кономатка.

PRIME COST OF HORSE MANAGEMENT

Kukla O.; Institute of animal science, UAAS

This article highlights the experimental research results on prime cost of roadster horse breed management. Recording system was elaborated to reduce cost loss. Prime cost of 1 horse management was calculated. The sum amounts 6668 grn. per year. The prime cost of young horse was computed by foal. The sum forms 10082 grn. Prime cost was computed by 74 foal wean output per 100 breeding mares. Feed, farm production & labor cost reduction procures beneficial horse management.

Key words: horses, prime cost, livestock management calculation per year, breeding mare.